

VU Research Portal

Case note: Rechtbank Breda (Regres ziekenfonds. Groepsaansprakelijkheid)

Akkermans, A.J.

2005

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Akkermans, A. J., (2005). *Case note: Rechtbank Breda (Regres ziekenfonds. Groepsaansprakelijkheid)*, No. 2, Oct 13, 2004. (Jurisprudentie aansprakelijkheid; Vol. 2005, No. 2).

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

X, zodat achteraf kan worden gezegd dat de vraag of de Delta Lloyd-polis mede dekking bood voor eigen gebreken van motorrijtuigen van de verzekerde, voor X essentieel was, doet immers niet ter zake bij de beoordeling van de zorgvuldigheid waarmee PSW de belangen van X diende te behartigen. Van belang is in dat verband slechts de vraag of van PSW kon worden gevergd bij de advisering van en bemiddeling voor X ter zake van de vraag of deze zijn bij Univé lopende verzekering zou oversluiten naar Delta Lloyd, dat zij de onderhavige kwestie onder de aandacht van X bracht. Mede in aanmerking genomen dat de Univé-polis in het geheel geen dekking bood tegen eigen gebreken van de verzekerde voorwerpen en de Delta Lloyd-polis wél, zij het niet ten aanzien van motorrijtuigen, en voorts dat niet is gesteld dat X in het kader van de polisvergelijking of anderszins naar voren heeft gebracht dat hij een bijzonder belang had bij de uitbreiding van de dekking op dat punt, is 's hofs oordeel zonder nadere toelichting, die ontbreekt, onbegrijpelijk.

3.8. Ook de overweging die het hof ten overvloede aan zijn oordeel ten grondslag heeft gelegd, kan dus geen stand houden. De onderdelen 1.4 en 1.6 behoeven derhalve geen behandeling. Hetzelfde geldt voor de onderdelen 2 en 3.

4. Beslissing

De Hoge Raad: vernietigt het arrest van het gerechtshof te Leeuwarden van 20 november 2002; verwijst het geding naar het gerechtshof te Arnhem ter verdere behandeling en beslissing; veroordeelt X in de kosten van het geding in cassatie, tot op deze uitspraak aan de zijde van PSW begroot op € 852,34 aan verschotten en € 1.590,= voor salaris.

Regres

2

Rechtbank Breda
13 oktober 2004, nr. 127820/HA ZA 03-2128
(mr. Louwerse)
Noot A.J. Akkermans

Regres ziekenfonds. Groepsaansprakelijkheid.

[BW art. 6:162, 6:166, 6:179; Zfw art. 83b]

Vechtpartij in en buiten een cafetaria. Ziekenfonds neemt verhaal op drie geweldplegers. Art. 6:197 BW (tijdelijke regeling verhaalsrechten) staat in de weg aan rechtstreekse toepasselijkheid van art. 6:166 (groepsaansprakelijkheid). De rechtbank overweegt dat de norm die art. 6:166 stelt aan de individuele deelnemer aan gedragingen in groepsverband evenzeer voortvloeit uit de maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm van art. 6:162, en past art. 6:166 analoog toe.

De Onderlinge Waarborgmaatschappij UA handelend onder de naam *Onderlinge zorgverzekeringen* te Breda,
eiseres,
procureur: mr. M.A.J. Weitering,
tegen
X te M,
procureur: mr. F.J. Koningsveld,
Y te B,
procureur: mr. W.R.M. Voorvaart,
Z te B,
procureur: mr. J.H.P.M. Verhagen,
gedaagden.

1. Het verloop van het geding

(...; red.)

Partijen worden hierna ook aangeduid als OZ, X, Y en Z.

2. Het geschil

OZ vordert bij vonnis, uitvoerbaar bij voorraad, gedaagden, al dan niet hoofdelijk, te veroordelen tot betaling aan haar van € 32.862,64, te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf 24 mei 2000 en met buitengerechtelijke kosten

van € 250,=, een en ander met veroordeling van gedaagden in de kosten van het geding. Gedaagden hebben de vordering weersproken.

3. De beoordeling

3.1. Tussen partijen staat als enerzijds gesteld en anderzijds niet of onvoldoende weersproken en/of op grond van de onbestreden inhoud van overgelegde producties het volgende vast:

a. Op 8 oktober 1998 heeft zich in de cafetaria “De Donk” te Breda een vechtpartij voorgedaan tussen enerzijds de heer A (hierna: het slachtoffer) en anderzijds Z die zich in gezelschap van X en Y in de cafetaria bevond. Nadat X en Y zich met de vechtpartij hadden bemoeid is het slachtoffer de cafetaria uitgezet. Ook gedaagden hebben zich op enig moment daarna buiten de cafetaria begeven. Daar is het slachtoffer geslagen, geschopt en diverse keren met een mes in zijn lichaam gestoken. Gedaagden zijn vervolgens gedrieën naar de woning van Z gegaan.

b. Bij vonnis van 6 oktober 1999 zijn gedaagden door de rechtbank te Breda veroordeeld wegens het openlijk met de verenigde krachten geweld plegen tegen het slachtoffer. Het gerechtshof te ‘s-Hertogenbosch heeft zich bij arrest van 21 april 2000 op het door X ingestelde hoger beroep verenigd met het vonnis van de rechtbank voor zover dit het bewezen verklaarde betreft. De vonnissen van de rechtbank te Breda en het arrest van het gerechtshof te ‘s-Hertogenbosch zijn in kracht van de gewijsde gegaan.

c. In verband met zijn verwondingen is het slachtoffer opgenomen en behandeld in het Baronië ziekenhuis te Breda.

d. het slachtoffer was bij OZ verzekerd krachtens de ziekenfondswet. OZ zoekt in deze procedure verhaal van de kosten van de geneeskundige behandeling van het slachtoffer op grond van artikel 83b Ziekenfondswet.

3.2. OZ grondt haar vordering op artikel 6:166 lid 1 BW dan wel op artikel 6:162 lid 1 BW. Zij stelt dat elk van de gedaagden in groepsverband fysiek geweld heeft gebruikt tegen het slachtoffer door hem te schoppen en te slaan, waarbij (in elk geval) één van de gedaagden het slachtoffer met een mes heeft gestoken. Voorts stelt zij dat het optreden van gedaagden het gevaar heeft doen ontstaan voor het letsel als gevolg van de messteken.

3.3. Volgens gedaagden staat artikel 6:197 BW

(Tijdelijke Regeling Verhaalsrechten) in de weg aan een beroep op artikel 1:166 lid 1 BW door OZ. Zowel X als Z maken onderscheid tussen hetgeen zich in en hetgeen zich buiten de cafetaria heeft afgespeeld en zij betwisten dat zij iets dan wel veel van doen hebben gehad met de vechtpartij voor zover deze zich buiten heeft afgespeeld. Voorts stellen laatstgenoemden dat niet zij het slachtoffer met een mes hebben gestoken en dat zij zich op het moment van de steekpartij reed van de groep hadden gedistantieerd. X stelt daarenboven dat voor hem niet voorzienbaar was dat de vechtpartij zou uitlopen op een steekpartij. Volgens gedaagden is bovendien sprake van eigen schuld van het slachtoffer. Z betwist de gestelde schade en de gevorderde buitengerechtelijke kosten, terwijl X een beroep doet op matiging van de eventueel te betalen schadevergoeding.

3.4. Aansprakelijk op grond van artikel 6:166 lid 1 is degene die tot een groep behoort waarvan er één onrechtmatig schade toebrengt en de kans op het aldus toebrengen van schade diegene had behoren te weerhouden van zijn gedragingen in dat groepsverband. Zoals beide partijen hebben aangevoerd blijft artikel 6:166 BW buiten toepassing ingeval van verhaal door een verzekeraar op grond van artikel 83b lid 1 van de Ziekenfondswet. Dit brengt mee dat OZ haar verhaalsrecht niet op artikel 6:166 BW kan baseren. De norm die artikel 6:166 lid 1 BW stelt aan de individuele deelnemer aan gedragingen in groepsverband vloeit echter evenzeer voort uit de maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm van artikel 6:162 BW waarop OZ zich wel kan beroepen. In zoverre kan OZ dan ook in haar vordering worden ontvangen.

3.5. Gedaagden hebben niet of onvoldoende weersproken dat één van hen het slachtoffer met een mes heeft gestoken zodat de rechtbank dit als vaststaand zal aannemen. Het steken met een mes in het lichaam van een ander is jegens die ander in beginsel onrechtmatig. Nu niet is gebleken van feiten of omstandigheden die deze onrechtmatigheid wegnemen, dient ervan te worden uitgegaan dat één van gedaagden het slachtoffer op onrechtmatige wijze schade heeft toegebracht.

3.6. Vervolgens dient te vaststelling van aansprakelijkheid wegens het schenden van de in artikel 6:166 lid 1 BW beschreven norm te worden beoordeeld of gedaagden hebben deelgenomen aan gedragingen in groepsverband en

voorts, of zij zich daarvan hadden moeten weerhouden in verband met de kans dat één van hen het slachtoffer met een mes zou steken. Van deelneming in de even benoemde zin is sprake indien een gedaagde door zijn gedragingen een bijdrage heeft geleverd aan de gedragingen die het gevaar voor schade hebben doen ontstaan en tussen die bijdrage en de bijdragen van andere deelnemers aan die gedragingen een zodanige mate van samenhang bestaat dat de gedragingen van betrokkene en die anderen als gedragingen in groepsverband gekwalificeerd kunnen worden. Anders dan X heeft aangevoerd is ter vaststelling van deze aansprakelijkheid niet vereist dat de betrokken deelnemer de schade zelf heeft veroorzaakt. Zijn verweer dat niet hij maar een van de andere gedaagden het slachtoffer met een mes heeft gestoken wordt verworpen.

3.7. Ter onderbouwing van haar stelling dat gedaagden hebben deelgenomen aan gedragingen in groepsverband heeft OZ verwezen naar verschillende verklaringen uit het proces-verbaal van de politie. Daaruit blijkt het volgende: X heeft verklaard dat hij het slachtoffer in de cafetaria heeft aangesproken over een ruzie die zij enige weken daarvoor hadden gehad en waarbij het slachtoffer X een paar klappen had gegeven. Voorts heeft X verklaard dat hij het slachtoffer in de cafetaria een mes heeft getoond dat hij van Y kreeg aangereikt, nadat het slachtoffer hem had voorgesteld om “naar buiten te gaan”. Hij verklaart dat hij tussen de vechtende Z en het slachtoffer is gesprongen, het slachtoffer heeft vastgepakt en dat hij het hoofd van het slachtoffer tussen zijn benen heeft geklemd waarbij hij hem met gebalde vuist heeft geslagen. Hij verklaart verder dat hij het slachtoffer buiten de deur heeft gezet en dat gedaagden het slachtoffer hebben meegenomen naar de parkeerplaats bij de cafetaria alwaar zij het slachtoffer alledrie over zijn hele lichaam hebben geschopt en geslagen totdat deze buiten bewustzijn was. Ter plaatse heeft hij gezien dat Y meerdere keren met een mes instak op het lichaam van het slachtoffer.

Y verklaart dat Z ruzie met het slachtoffer maakte in verband met een vechtpartij tussen X en het slachtoffer enige weken daarvoor. Hij heeft verklaard dat X hem op enig moment om zijn mes vroeg en dat hij toen wel wist “hoe laat het was en waarom Jurgen mij mijn mes vroeg”. Y verklaart dat hij degene met wie het slachtof-

fer in de cafetaria was heeft vastgepakt om te verhinderen dat deze zich mengde in de vechtpartij tussen Z en het slachtoffer maar dat hij en X zich hebben gemengd in de vechtpartij nadat het slachtoffer een kapot glas had gepakt. Voorts verklaart Y dat het slachtoffer door hem en X naar buiten is gesleept en dat alledrie de gedaagden het slachtoffer op de parkeerplaats hebben geslagen. Tenslotte heeft Y ten overstaan van de politie verklaard: “Als ze mijn maat doodslaan, neem ik het recht in eigen handen. (...)”

Z heeft verklaard dat hij wist dat X en het slachtoffer al eens ruzie hadden gehad, dat X en Y op enig moment dreigend tegenover het slachtoffer stonden en dat hij toen een opmerking heeft gemaakt waarna hij een kopstoot van het slachtoffer heeft gekregen. Hij verklaart dat X en Y het slachtoffer van hem af hebben getrokken en het slachtoffer buiten de cafetaria hebben geslagen. Voorts verklaart hij dat hij heeft verhinderd dat Y een betonvoet op het slachtoffer gooide toen het slachtoffer buiten de cafetaria op de parkeerplaats lag, waarna Y het slachtoffer nog een stomp in de maagstreek gaf. Verklaringen in het proces-verbaal van anderen dan gedaagden komen in grote lijnen met de verklaringen van de gedaagden overeen.

3.8. Gedaagden hebben voornoemde verklaringen onvoldoende gemotiveerd weersproken. Uit deze verklaringen blijkt voldoende dat gedaagden ieder voor zich fysiek geweld hebben gebruikt tegen het slachtoffer en dat er een zekere samenhang bestaat tussen de gedragingen van gedaagden. Anders dan gedaagden is de rechtbank van oordeel dat de gedragingen van gedaagden in de cafetaria niet los gezien kunnen worden van de gedragingen buiten de cafetaria. Zowel de gedragingen in als buiten de cafetaria hebben hetzelfde karakter – het plegen van geweld jegens het slachtoffer – terwijl deze gelet op tijd en plaats als één en dezelfde moeten worden aangemerkt.

3.9. De rechtbank is voorts van oordeel dat het toebrengen van messteken zo zeer in de lijn ligt van het door de gedaagden op gewelddadige wijze toebrengen van letsel aan het slachtoffer dat daarop een reëel risico bestond zodat gedaagden zich hadden behoren te weerhouden van hun gedragingen in groepsverband.

Afgezien nog van zijn verklaring ten overstaan van de politie waaruit volgt dat X bekend was met de aanwezigheid van een mes in de groep

is, anders dan X kennelijk voorstaat, niet van belang of voornoemd gevaar voor hem voorzienbaar was. Onder de hiervoor vastgestelde omstandigheden zijn gedaagden immers niet slechts verantwoordelijk voor het gevaar dat uitgaat van de eigen gedragingen maar komen evenzeer de gevaren die van het groepsoptreden uitgaan voor hun risico.

3.10. X en Z hebben nog aangevoerd, zij het ieder op andere gronden, dat zij zich tijdig hebben gedistantieerd van het groepsoptreden. Daarmee wordt miskend dat het rechtens relevante groepsoptreden bestaat uit het uitoefenen van (fysiek) geweld jegens het slachtoffer en de gedragingen in en buiten de cafetaria in dit verband als een geheel moeten worden beschouwd. In dit verband is niet van belang of de deelnemers al dan niet aanwezig zijn geweest bij het toebrengen van de messteken bij het slachtoffer en of zij dit al dan niet hebben geprobeerd te verhinderen.

3.11. Gelet op het voorgaande en gelet op het bepaalde in artikel 6:102 lid 1 zijn gedaagden hoofdelijk aansprakelijk voor de gevolgen van het letsel dat het slachtoffer is toegebracht en mitsdien gehouden tot betaling van de door OZ in verband met dat letsel betaalde ziektekosten. OZ heeft de kosten waarvan zij vergoeding vordert bij productie 3 gespecificeerd naar verschillende posten. Z heeft deze schade bij gebrek aan wetenschap betwist. Gelet echter op de door OZ overgelegde specificatie had het op zijn weg gelegen aan te geven waarom deze schade door hem wordt betwist. Nu Z dit heeft nagelaten zal de rechtbank uitgaan van de juistheid van de door OZ gestelde schade.

Voorts zal de rechtbank uitgaan van de juistheid van de door OZ gestelde ingangsdatum voor de wettelijke rente terzake deze schade, nu gedaagden deze datum niet hebben weersproken.

3.12. Voor een beroep op eigen schuld van het slachtoffer is geen plaats. Zelfs indien zou komen vast te staan dat het slachtoffer de vechtpartij in de cafetaria is begonnen, hetgeen door OZ is betwist, en het letsel als gevolg van de messteken als gevolg daarvan mede aan het slachtoffer kan worden toegerekend, eist de billijkheid vanwege de uiteenlopende ernst van de gemaakte fouten dat de vergoedingsplicht van gedaagden geheel in stand blijft.

3.13. In de door X aangevoerde omstandigheden, met name de geringe draagkracht aan zijn

zijde en de veronderstelde ruime vermogenspositie van OZ, ziet de rechtbank onvoldoende aanleiding om de schadevergoeding te matigen. Mede gelet op de aard van de aansprakelijkheid die hier aan de orde is (schuldaansprakelijkheid) acht de rechtbank de door X aangevoerde omstandigheden onvoldoende om daaraan de conclusie te verbinden dat volledige schadevergoeding tot kennelijk onaanvaardbare gevolgen zou leiden.

3.14. De vordering van OZ van € 250,= aan buitengerechtelijke kosten zal worden afgewezen. Voor de vergoeding van dergelijke kosten heeft als uitgangspunt te gelden dat de verrichtingen die aan die kosten ten grondslag liggen meer dan een enkele (eventueel herhaalde) aanmaning moeten bevatten. Nu OZ aan haar vordering niet meer ten grondslag heeft gelegd dan dat de kosten zijn gemaakt in verband met het verzenden van aanmaningen aan gedaagden, dient ervan te worden uitgegaan dat geen andere kosten zijn gemaakt dan de kosten die begrepen zijn in de proceskostenveroordeling.

3.15. Met inachtneming van hetgeen omtrent de buitengerechtelijke kosten is overwogen zal de vordering van OZ worden toegewezen. Als de grotendeels in het ongelijk gestelde partij zullen gedaagden in de proceskosten worden veroordeeld.

4. De beslissing

De rechtbank:

- veroordeelt gedaagden hoofdelijk tot betaling aan eiseres van een bedrag van € 32.862,64 (tweeëndertigduizendachtthonderdtweeënzestig euro en vierenzestig eurocent), te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf 24 mei 2000 tot de dag der voldoening;
- veroordeelt gedaagden hoofdelijk in de kosten van het geding deze voorzover aan de zijde van de wederpartij gevallen tot op heden begroot op € 1.691,20, waaronder begrepen een bedrag van € 998,= aan salaris;
- verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad;
- wijst af het anders of meer gevorderde.

NOOT

1. Art. 6:197 BW, de "Tijdelijke" (?) Regeling Verhaalrechten (TRV) is één van de redenen waarom een regresnemer tegenover de aansprakelijke partij een minder sterke positie

inneemt dan de direct benadeelde.¹ Het artikel ontzegt de regresnemer het beroep op een aantal aansprakelijkheidsgronden die in 1992 met het nieuwe wetboek werden ingevoerd. Naast een aantal risicoaansprakelijkheden gaat het daarbij ook om art. 6:166 over de aansprakelijkheid voor handelen in groepsverband. Met betrekking tot dit artikel woedt in de literatuur van meet af aan een discussie of het wel iets toevoegt aan hetgeen reeds voorvloeit uit art. 6:162, de algemene grondslag voor de aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad.² Bij een regresvordering als de onderhavige zet de toepasselijkheid van de TRV deze kwestie uiteraard op scherp.

2. De rechtbank overweegt dat de norm die art. 6:166 stelt aan de individuele deelnemer aan gedragingen in groepsverband evenzeer voortvloeit uit de maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm van art. 6:162, en past art. 6:166 analoog toe. Het aantrekkelijke van deze benadering is dat de regresvordering met dezelfde maatstaf kan worden beoordeeld als de vordering van de rechtstreeks benadeelde. Daarmee wordt voor wat betreft de groepsaansprakelijkheid de noodzaak van een “tweesporenbeleid” met de daarmee gepaard gaande hogere transactiekosten voorkomen. Maar zij impliceert uiteraard dat er geen inhoudelijk verschil bestaat tussen hetgeen voortvloeit uit 6:166 en 6:162. Zoals gezegd bestaat geen consensus over de vraag of dat wel juist is. Naar mijn mening luidt het antwoord: in theorie misschien niet, afhankelijk van welke theorie men aanhangt, maar in de praktijk per saldo wél.

3. De ontwerpers van het nieuw BW hebben zich er destijds al rekenschap van gegeven dat de toegevoegde waarde van art. 6:166 ten opzichte van art. 6:162 beperkt is, maar oordeelden art. 6:166 niettemin nodig, onder andere “om buiten twijfel te stellen dat een deelnemer zich niet aan medeaansprakelijkheid kan onttrekken met een beroep op het

ontbreken van causaal verband tussen zijn onrechtmatige gedraging en de door de benadeelde geleden schade”.³ Dit wordt geadstrueerd met het voorbeeld van een aantal deelnemers aan een relletje waarbij schade is ontstaan en elk der deelnemers die niet de facto de schade toebracht zou kunnen stellen dat, ook als hij niet had meegedaan, het relletje toch zou hebben plaatsgevonden. Degenen die menen dat de bepaling niets toevoegt wijzen erop dat met behulp van de art. 6:162 en 6:98 hetzelfde resultaat kan worden bereikt door niet het individuele handelen, maar het handelen van de groep als zodanig, als aanknopingspunt te nemen voor de vraag of causaal verband met de schade bestaat.⁴ Toen art. 6:166 er nog niet was gebeurde dat regelmatig in het kader van de figuur van de mededaderschap.⁵ In beide benaderingen komt het dan uiteindelijk aan op de vraag onder welke omstandigheden men een aangesproken persoon kan aanmerken als deelnemer aan een “groep”. Zet men die stap, dan is daarmee niet alleen de onrechtmatigheid maar ook het causaal verband met de schade gegeven. Men kan dit wat mij betreft gerust duiden als aansprakelijkheid zonder (individueel) conditio sine qua non-verband⁶ – er worden wel meer uitzonderingen op het csqn-vereiste gemaakt – maar dat is niet meer dan één van meerdere mogelijke voorstellingen van zaken.

4. Volgens de rechtbank is van deelneming aan gedragingen in groepsverband sprake “indien een gedaagde door zijn gedragingen een bijdrage heeft geleverd aan de gedragingen die het gevaar voor schade hebben doen ontstaan en tussen die bijdrage en de bijdragen van andere deelnemers aan die gedragingen een zodanige mate van samenhang bestaat dat de gedragingen van betrokkene en die anderen als gedragingen in groepsverband gekwalificeerd kunnen worden” (rov. 3.6). Op dit cruciale punt treft men in de rechtspraak tamelijk uiteenlopende

1. Zie voor een overzicht E.F.D. Engelhard, *Regres*, (diss. UM 2003), Kluwer, Deventer 2003.
2. Zie in bevestigende zin met name R.J.B. Boonekamp, *Onrechtmatige daad in groepsverband volgens NBW* (diss. RUL 1990), Kluwer, Deventer 1990. In ontkennde zin nog betrekkelijk recent R.H. Stutterheim, *NJB* 2002 p. 653-656.

3. PG boek 6, art. 6.3.1.5., p. 662.

4. Vgl. A.J.O. van Wassenae van Catwijck, *RM Themis* 1992, p. 441.

5. Zie *Onrechtmatige daad I* (oud) (De Groot), nrs. 352 e.v. en de oudere rechtspraak in *Onrechtmatige daad* (Jansen) art. 166, aant. 6.

6. Vgl. Boonekamp, a.w., p. 18.

formuleringen aan. In de literatuur is de meest uitvoerige analyse die van Boonekamp, die concludeert dat voor handelen in groepsverband nodig is dat de gedragingen plaatsvinden in een *bewuste samenhang*. Daarvoor is op zijn minst nodig “dat blijkt van bewustzijn bij de individuele deelnemers dat anderen naast hen met hetzelfde bewustzijn van gemeenschappelijk optreden bij bepaalde gedragingen in groepsverband betrokken zijn”.⁷ Hoe men het antwoord op de deelnemingsvraag ook precies wil formuleren, waar het hier om gaat is dat niet valt in te zien waarom het in de sleutel van art. 6:166 anders zou luiden dan in de sleutel van 6:162. En daarmee is het onderscheid tussen beide benaderingen niet meer dan een academische kwestie.

5. In dit verband merk ik nog op dat, anders dan wel is gevreesd,⁸ de rechter tot dusver de grenzen van de “groep” van art. 6:166 bepaald niet onverantwoord ruim heeft getrokken. De veel gevreesde aansprakelijkstelling van deelnemers aan uit de hand gelopen demonstraties voor een algemeen gerespecteerd doel⁹ is uitgebleven, en ook op het klassieke terrein van de vechtpartijen houdt de rechter het hoofd koel. Zo oordeelde de Rechtbank ‘s-Hertogenbosch in een geval waar vijf deelnemers aan een vechtpartij werden gedaagd door een gewond geraakte tegenstander, dat jegens twee van de vijf gedaagden art. 6:166 toepassing miste omdat zij zich bij het vechten met de vriend van eiser hadden “beziggehouden”, en de andere drie zich op eiser “geconcentreerd” hadden.¹⁰ Ook twee cafébezoekers die elkaar bij keel grijpen vormen geen “groep” in de zin van art. 6:166 met een onbekend gebeven omstander die naar aanleiding van de ruzie een bierfles gooit die bij het uiteenspatten eiser aan het rechteroog raakt, zo besliste het Hof ‘s-Gravenhage.¹¹

6. Wat mij betreft kan de analoge toepassing van art. 6:166 door de beugel. Voor regresvorderingen betekent dat in elk geval één

mogelijke complicatie minder.

A.J. Akkermans

Risico-aansprakelijkheid

3

Hoge Raad

12 november 2004, nr. nr. C03/066HR,
LJN-nr. AP1662

(mrs. Herrmann, Fleers, Aaftink, Kop,
Numann)
(concl. A-G De Vries Lentsch-Kostense)

Aansprakelijkheid kinderen en ouders.

[BW art. 6:164, 6:169]

Een minderjarige jongen heeft sneeuwballen goegooit in de richting van – onder meer – een minderjarige meisje. Ondanks het verzoek van het meisje daarmee op te houden, ging de jongen door en gooide een ijsbal in het gezicht van het meisje. Het meisje heeft de jongen vastgepakt en hem achterover gedraaid in de sneeuw. Het gevolg was dat de jongen met zijn hoofd het met sneeuw bedekte gras raakte en ernstig letsel opliep. De ouders van de jongen hebben de ouders van het meisje aansprakelijk gesteld op grond van art. 6:164 jo. 6:169 BW. De rechtbank heeft de (ouders van) de dochter aansprakelijk gehouden, evenals het hof. Het hof heeft geoordeeld dat de handelwijze van het meisje als maatschappelijk onzorgvuldig kan worden aangemerkt en geen gangbare reactie was op het gedrag van de jongen. Ook was er volgens het hof geen sprake van sport en spel. De ouders van het meisje hebben zich verweerd met de stelling dat daar waar sprake is van kinderspel, althans een kinderlijke interactie, een op kinderen toegesneden zorgvuldigheidsnorm moet worden toegepast die minder streng is dan de zorgvuldigheidsnorm die voor volwassenen geldt. Het hof heeft dit verweer verworpen. Bij de beoordeling van de aansprakelijkheid van een kind op grond van art. 6:164 jo. 6:169 BW dient volledig te worden geabstraheerd van de jeugdige leeftijd van het kind. Beoor-

7. Boonekamp, a.w., p. 95.

8. Zie A. Louman, *Rechtshulp* 1993, p. 2 e.v.

9. Vgl. PG boek 6 (inv. 3,5 en 6), p. 1354 e.v.

10. Rb. ‘s-Hertogenbosch 16 juni 2004, NJF 2004, 525.

11. Hof ‘s-Gravenhage 2 december 2003, Prg. 2004, 6256, m.nt. P. Abas.